

ADVIES Nr. 1.581

Zitting van dinsdag 21 november 2006

Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers

x   x   x

2.209-1

ADVIES Nr. 1.581

Onderwerp : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers

---

Bij brief van 18 juli 2006 heeft de heer R. DEMOTTE, Minister van Sociale Zaken, het advies van de Nationale Arbeidsraad over het genoemde ontwerp van koninklijk besluit ingewonnen.

Het ontwerp heeft tot doel de artikelen 10 (vergoedingen voor vrijwilligers), 17 (tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) en 21 (gewaarborgde gezinsbijslag) van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, uit te voeren bij koninklijk besluit.

De bespreking van dit punt werd toevertrouwd aan de commissie Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 21 november 2006 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 18 juli 2006 heeft de heer R. DEMOTTE, Minister van Sociale Zaken, het advies van de Nationale Arbeidsraad over het genoemde ontwerp van koninklijk besluit ingewonnen.

Het ontwerp heeft tot doel de artikelen 10 (vergoedingen voor vrijwilligers), 17 (tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) en 21 (gewaarborgde gezinsbijslag) van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, uit te voeren in een koninklijk besluit.

Meer in het bijzonder, strekt artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit er toe om artikel 17quinquies van het koninklijk besluit van 28 november 1969 op te heffen. Dit artikel, ingevoerd in het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders door het koninklijk besluit van 28 november 2001 strekt er toe de vergoedingen voor vrijwilligerswerk aan de toepassing van de wet te onttrekken, voorzover de ontvangen vergoedingen voor de gezamenlijke bedoelde activiteiten het bedrag van 24,79 euro per dag en 991,57 euro per kalenderjaar niet overschrijden.

Artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 voorziet immers zelf in een regeling met betrekking tot de behandeling ten aanzien van de sociale zekerheid van de terugbetaling door de organisatie van kosten gemaakt voor vrijwilligerswerk.

De artikelen 2 tot 5 van het ontwerp van koninklijk besluit strekken er toe om er voor te zorgen dat vrijwilligers hun recht op (gewaarborgde) gezinsbijslag niet verliezen, voorzover de terugbetaling van kosten aan de gestelde voorwaarden voldoet.

Artikel 6 van het ontwerp van koninklijk besluit wil er, in uitvoering van artikel 17 van de wet van 3 juli 2005, voor zorgen dat vrijwilligers hun recht op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden niet verliezen, voorzover de terugbetaling van kosten aan de gestelde voorwaarden voldoet.

Artikel 7 van het ontwerp van koninklijk besluit regelt, in uitvoering van artikel 10, tweede lid van de wet van 3 juli 2005, de procedure voor de evaluatie van de hoogte van de ontvangen vergoedingen.

II. STANDPUNT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

Alvorens in te gaan op het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit, herinnert de Nationale Arbeidsraad aan de ontstaansgeschiedenis van de wet van 3 juli 2005 (en van de regeling betreffende de onderwerping van vrijwilligerswerk aan de sociale zekerheid in het bovengenoemde artikel 17quinquies) en aan zijn vroegere werkzaamheden met betrekking tot het vrijwilligerswerk.

A. Algemene beschouwingen met betrekking tot de wet van 3 juli 2005

- De Raad merkt op dat hij zich in 2000 in twee unanieme adviezen (advies nr. 1.310 van 16 mei 2000 en nr. 1.331 van 19 december 2000) heeft uitgesproken over twee ontwerpen van koninklijk besluit met betrekking tot de onderwerping aan de sociale zekerheid van de werknemers van vergoedingen voor vrijwilligerswerk.

Op 28 november 2001 verscheen vervolgens in het Belgisch Staatsblad het koninklijk besluit van 19 november 2001 dat in het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, een artikel 17 quinquies invoerde dat vergoedingen voor vrijwilligerswerk aan de toepassing van de wet onttrekt, voorzover de ontvangen vergoedingen voor de gezamenlijke bedoelde activiteiten het bedrag van 24,79 euro per dag en 991,57 euro per kalenderjaar niet overschrijden.

- De Raad herinnert er ook aan dat hij op 9 februari 2005 het advies nr. 1.506 uitbracht over een wetsvoorstel van mevrouw G. VAN GOOL c.s. betreffende de rechten van de vrijwilligers dat, in een ruimere context, beoogt de vrijwilligers rechten te geven die een oplossing bieden voor verscheidene juridische problemen waarmee vrijwilligerswerk gepaard gaat.

Dit wetsvoorstel lag aan de basis van de wet van 3 juli 2005, die in werking trad op 1 augustus 2006, met uitzondering van de artikelen 5 (aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie), 6 (verzekering voor vrijwilligerswerk) en 8bis (aanpassing aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen), die in werking zullen treden op 1 januari 2007.

De Raad wil hierbij opmerken dat de wet reeds herhaaldelijk werd gewijzigd, laatst nog nadat de Raad op 18 juli 2006 over het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit om advies werd gevraagd¹.

Zo werd het artikel 10 van de wet van 3 juli 2005, dat in een regeling met betrekking tot de vergoedingen voor vrijwilligerswerk voorziet, op twee punten aangepast door de wet van 27 december 2005 en de wet van 19 juli 2006. De Raad baseert zich voor het onderhavig advies op de aldus aangepaste versie van dit artikel.

- De Raad merkt bovendien op dat voor een aantal andere artikelen van de wet van 3 juli 2005 geen uitvoeringsbepalingen genomen zijn :
  - artikel 6 (verzekering vrijwilligerswerk);
  - artikel 16 (leefloon); en
  - artikel 22 (controle).

De Raad vraagt geraadpleegd te worden over de uitvoeringsbepalingen in de materies die tot zijn bevoegdheid behoren die zullen genomen worden ten aanzien van deze bepalingen van de wet van 3 juli 2005.

B. Beschouwingen met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit

1. Artikel 1 : de vergoedingen voor vrijwilligerswerk

- De Raad constateert dat artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit er toe strekt om artikel 17quinquies van het koninklijk besluit van 28 november 1969 op te heffen.

---

¹ Het betreft :

- de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers;
- de wet van 27 december 2005 houdende diverse bepalingen (artn. 136-140);
- de wet van 7 maart 2006 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers en van de wet van 27 december 2005 houdende diverse bepalingen; en
- de wet van 19 juli 2006 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de vrijwilligers.

Hij wijst er op dat artikel 17quinquies vergoedingen voor vrijwilligerswerk aan de toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders onttrekt, voorzover de ontvangen vergoedingen voor de gezamenlijke bedoelde activiteiten het bedrag van 24,79 euro per dag en 991,57 euro per kalenderjaar niet overschrijden (17quinquies § 1). Wordt één van deze forfaitaire bedragen in de loop van een kalenderjaar overschreden, dan wordt de vrijwilliger en zijn organisatie voor het betreffende kalenderjaar onderworpen aan de wet en dit voor het geheel van de betaalde vergoedingen (17quinquies § 3).

- De Raad is van oordeel dat de opheffing van artikel 17quinquies ingegeven wordt door de opname in het hoofdstuk VII van de wet van 3 juli 2005 van een aantal bepalingen betreffende “vergoedingen voor vrijwilligerswerk”.

Hij wijst meer in het bijzonder op artikel 10 eerste lid van de wet van 3 juli 2005 dat bepaalt dat de realiteit en de omvang van de door de organisatie aan de vrijwilliger betaalde kosten niet moeten bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag en 991,57 euro per jaar.

Artikel 10 derde lid van de wet van 3 juli 2005 bepaalt dat indien het totaal van de door de vrijwilligers van een of meerdere organisatie(s) ontvangen vergoedingen die bedragen overtreffen, deze enkel als een terugbetaling van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten kan worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen worden aangetoond aan de hand van bewijskrachtige documenten.

Hij wil ook wijzen op artikel 11 van de wet van 3 juli 2005 dat bepaalt dat een activiteit niet als vrijwilligerswerk wordt beschouwd indien één van de of alle in artikel 10 bedoelde grenzen overschreden worden en het in artikel 10 derde lid bedoelde bewijs niet kan geleverd worden. De persoon die deze activiteit verricht kan in dit geval niet als vrijwilliger worden beschouwd.

- De Raad is echter van oordeel dat de formulering in artikel 17quinquies met betrekking tot het gevolg van een overschrijding van de er in opgenomen bedragen duidelijker is dan artikel 11 van de wet van 3 juli 2005, met name daar waar het bepaalt dat de vrijwilliger dan voor het betreffende kalenderjaar onderworpen wordt aan de wet “en dit voor het geheel van de betaalde vergoedingen”.

Om onduidelijkheid over de regels van toepassing op de terugbetaling van kosten aan vrijwilligers te vermijden, vraagt de Raad in het bijzonder dat in de onderrichtingen aan de werkgevers terzake wordt aangeduid dat artikel 11 van de wet van 3 juli 2005 de bedoeling heeft om aan de overschrijding van één of alle grensbedragen en het ontbreken van een bewijs voor de hogere kosten verbonden aan het vrijwilligerswerk dezelfde sanctie als deze voorzien in artikel 17quinquies te verbinden.

Bovendien wenst hij op te merken dat wanneer in andere regelgevingen naar artikel 17quinquies wordt verwezen, hiervoor nu een verwijzing naar hoofdstuk VII van de wet van 3 juli 2005 in de plaats zou moeten komen.

2. Artikelen 2 tot 6 : het uitvoeren van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden

- De Raad constateert dat de artikelen 2 tot 4 van het ontwerp van koninklijk besluit er toe strekken om in verschillende koninklijke besluiten telkens in te schrijven dat “voor de toepassing van dit besluit vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers niet beschouwd (wordt) als een winstgevende activiteit.”

Het blijkt uit de zin die hier vervolgens aan toegevoegd wordt dat het niet de bedoeling is dat bij gelijk welke “terugbetalingen van kosten” aan vrijwilligers hun vrijwilligerswerk het karakter van een niet-winstgevende activiteit behoudt : “de vergoedingen in de zin van artikel 10 van voormelde wet worden niet beschouwd als een inkomen, een winst, een brutoloon of een sociale uitkering, voorzover het vrijwilligerswerk zijn onbezoldigd karakter niet verliest overeenkomstig hetzelfde artikel van dezelfde wet. “

- Nochtans is de Raad van oordeel dat voor alle duidelijkheid moet vermeden worden om deze te algemene formulering in de betreffende koninklijke besluiten op te nemen. Er mag geen twijfel over bestaan dat de terugbetalingen van kosten voor vrijwilligerswerk van deze activiteit slechts dan geen winstgevende activiteit maakt indien de voorwaarden hiervoor van de wet van 3 juli 2005 werden gerespecteerd.

In het licht van hetgeen hij hiervoor reeds stelde, is de Raad van mening dat voor een goed begrip van deze voorwaarden de artikelen 10 en 11 van de wet samen moeten gelezen worden.

Daarom vraagt hij dat ook de formuleringen van de artikelen 5 tot 6 van het ontwerp van koninklijk besluit wordt aangepast, zodat zij ook een verwijzing naar het artikel 11 van de wet van 3 juli 2005 bevatten.

3. Artikel 7 : de evaluatie van de hoogte van de vergoedingen voor vrijwilligerswerk

- De Raad constateert dat artikel 7 van het ontwerp van koninklijk besluit, in uitvoering van artikel 10 tweede lid van de wet van 3 juli 2005, voorziet dat de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor Vrijwilligers op vraag van de Minister van Sociale Zaken om advies zullen gevraagd worden over het bedrag van de vergoedingen in artikel 10 van de wet van 3 juli 2005, opdat de minister ten laatste tegen 1 augustus 2008 een evaluatieverslag kan opmaken hierover, dat aan de Kamer en de Senaat zal bezorgd worden.

- De Raad neemt hiervan akte en wijst er op dat hiermee uitvoering wordt gegeven aan zijn advies nr. 1.506 van 9 februari 2005, waarin hij stelde voornemens te zijn de grenzen gesteld aan de vergoedingen voor vrijwilligerswerk binnen twee jaar te evalueren.
